

KAITSEMINISTEERIUM

KAITSEMINISTEERIUM

NATO ja EL juurdepääsusertifikaatide väljastamine

Ingvar Pärnamäe
Kaitseministeeriumi

riigi julgeoleku volitatud esindaja osakonna juhataja

Tallinn
jaanuar 2010

Juurdepääs salastatud välisteabele

KAITSEMINISTEERIUM

- Juurdepääs salastatud välisteabele võimaldatakse juurdepääsusertifikaadi või juurdepääsuõiguse alusel, mille väljastab riigi julgeoleku volitatud esindaja
- Välislepinguga ettenähtud juhtudel väljastab riigi julgeoleku volitatud esindaja ka salastatud välisteabele juurdepääsuõiguse kinnituse

Sertifikaadi taotlemine

KAITSEMINISTEERIUM

- Põhjendatud taotlus (näidis www.nsa.ee)
- Isikut tõendava dokumendi koopia
- Kopia riigisaladusele juurdepääsu loast

Juurdepääsuõiguse taotlemine

- Põhjendatud taotlus
- Kopia dokumendist, millega on antud isikule piiratud tasemel riigisaladusele juurdepääsu õigus

Sertifikaadi kinnituse taotlemine

- Taotlus, millele on lisatud dokumendid ürituse või sündmuse kohta, millel osalemiseks kinnitust taotletakse

Välisteabe kaitse nõuete tutvustamine

- Enne esmakordset juurdepääsuõiguse või sertifikaadi andmist tutvustatakse isikule salastatud välisteabe kaitse aluseid
- Vajadusel viib riigi julgeoleku volitatud esindaja briifingu läbi ka juurdepääsuõiguse või sertifikaadi korduval andmisel või kinnituse väljastamisel (hetkel piiriks 2008. a.)

Sertifikaadi kehtetuks tunnistamine

- Üksus/ asutus esitab NSA-le sertifikaadi kehtetuks tunnistamise taotluse
- Juurdepääsusertifikaat tunnistatakse kehtetuks isiku teadmismisvajaduse äralangemisel
- Uue sertifikaadi väljastamisel enne eelmise juurdepääsusertifikaadi kehtivusaja lõppu
- Sertifikaadile kantud isikuandmete muutumisel
- Kui sertifikaadi kehtivuse ajal ilmneb mõni sertifikaadi väljastamist välistav asjaolu
- Kehtetuks tunnistatud sertifikaat tuleb tagastada riigi julgeoleku volitatud esindajale

Kõrgemate riigiametnike juurdepääs salastatud välisteabele

KAITSEMINISTEERIUM

- NATO isikkoosseisu usaldatavuse direktiiv AC/35-D/2000-REV3 - Kõrgemate riigiametnike juurdepääs NATO salastatud teabele määratakse kindlaks siseriiklike eeskirjade ja nõuetega; sellistele ametnikele tuleb tutvustada nende julgeolekukohustusi NATO salastatud teabe kaitsmisel
- Euroopa Liidu Nõukogu otsus julgeolekueeskirjade kohta (**2001/264/EÜ 19.03.01**)

Luba pääseda juurde Euroopa Liidu salastatud teabele antakse ainult neile isikutele, kellel on teadmismajadus seoses oma ülesannete ja kohustuste täitmisega

Luba pääseda juurde salastatuse kategooriatesse TRÈS SECRET UE/EU TOP SECRET, SECRET UE ja CONFIDENTIEL UE kuuluvale teabele antakse ainult isikutele, kes on läbinud nõuetekohase julgeolekukontrolli

Kõrgemate riigiametnike juurdepääs salastatud välisteabele

KAITSEMINISTEERIUM

- Kõikide riigiametnike puhul kellel on ametikoha järgne juurdepääs riigisaladusele, tuleb esitada NSAle taotlus sertifikaadi väljastamiseks, isikut tõendava dokumendi koopia ja läbima briifingu.
- Kõrgemate riigiametnikele (va president) NATO salastatud teabele sertifikaadi väljastamisel ei ole nõutud julgeolekukontrolli läbimine, need isikud peavad läbima NSA briifingu ning seejärel väljastatakse sertifikaat.
- EL sertifikaadi saamiseks peavad kõik isikud (va president) läbima julgeolekukontrolli ja briifingu.
- VV seaduse § 3' lg 2- kui välislepingu kohaselt on julgeolekukontrolli läbiviimine salastatud välisteabele juurdepääsu õiguse andmise kohustuslik eeltingimus, teostatakse jlg.kontroll ka VV liikmete suhtes. Vajalikud dokumendid julgeolekukontrolli läbimiseks esitatakse Riigikogu julgeolekuasutuse järelvalve komisjonile, mis määrab asutuse kes kontrolli teostab.

PEAMISED KEELDUMISALUSED

KAITSEMINISTEERIUM

- Seosed spionaaži, terrorismi, sabotaaži, riigipöörajatega või organisatsioonidega, kelle tegevus on (olnud) suunatud NATO, EL või mõne liikmesriigi vastu
- Liikmelisus või lähedane suhtlemine organisatsioonidega, mis õhutavad või kasutavad vägivalda või muid ebaseaduslikke meetodeid oma eesmärkide saavutamiseks
- Valetamine julgeolekukontrolli käigus
- Süütegu kriminaalkuriteos, kuritegelikud käitumisharjumused
- Rahalised raskused või seletamatu rahaline heaolu
- Sõltuvused ja väärkasutused (alkohol, narkootikumid, ravimid, kasiinod jms)
- Seksuaalteod, mis võimaldavad surveamist või väljapressimist
- Isik on väljendanud kõnes, kirjas, teoga või muul moel ebalojaalsust, ebaasust ja ebausaldusväärsust
- Mentaalsed haigused, emotsionaalsete seisundite esinemine, mis pärsib otsustusvõimet või teeb isiku tahtmatult julgeolekuriskiks
- Julgeolekureeglite korduv rikkumine; IT- ja sidesüsteemidesse sissemurdmine või selle üritamine
- Võimaliku surve all (välisteenistused, terroristid, kahtlased organisatsioonid ja isikud) olevad lähedased